

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 18.7.2001
COM (2001) 385 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ
ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στο άρθρο 149 της συνθήκης ΕΚ (Εκπαίδευση) ορίζεται σαφώς ότι τα κράτη μέλη διατηρούν πλήρως την αρμοδιότητα για την εκπαιδευτική πολιτική εντός της Κοινότητας. Η δράση σε κοινοτικό επίπεδο δικαιολογείται όταν μπορεί να προσφέρει "προστιθέμενη αξία": δηλαδή τα κράτη μέλη εάν ενεργήσουν μαζί μπορούν να επιτύχουν περισσότερα απ' ό,τι το καθένα μόνο του. Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα υποστηρίζει την εκπαίδευση στα κράτη μέλη της με διάφορους τρόπους. Από το 1987 ανέπτυξε πολλά ειδικά προγράμματα για να ενθαρρύνει την εκπαιδευτική συνεργασία και κινητικότητα μέσα στην Κοινότητα και οι δραστηριότητες αυτές πρόσφατα διευρύνθηκαν για να καλύψουν και τις συνδεδεμένες χώρες¹. Τα προγράμματα αυτά περιλαμβάνουν κυρίως ανταλλαγές σπουδαστών² και εκπαιδευόμενων, διδασκόντων και εκπαιδευτών, ανταλλαγές εμπειριών (συνήθως μέσω δικτύων) μεταξύ σχεδίων και εταίρων και την κοινή ανάπτυξη νεωτεριστικών δραστηριοτήτων. Τα δίκτυα και οι εταιρικές σχέσεις μεταξύ ιδρυμάτων - σχολείων, κέντρων κατάρτισης και πανεπιστημίων - αποτέλεσαν τον κύριο άξονα των δραστηριοτήτων αυτών από την έναρξή τους. Οι δαπάνες για αυτού του είδους τις δραστηριότητες σήμερα πλησιάζουν τα 500 εκατ. ευρώ ετησίως.
2. Στην τρίτη παράγραφο του άρθρου 149 ΕΚ, ορίζεται ότι "Η Κοινότητα και τα κράτη μέλη ευνοούν τη συνεργασία με τις τρίτες χώρες ...". Ορισμένα κράτη μέλη έχουν πολύ καλή παράδοση στις διμερείς κυρίως, συνεργασίες με τρίτες χώρες στον τομέα της εκπαίδευσης. Από την πλευρά της η Κοινότητα στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, έχει θεσπίσει ορισμένες πρωτοβουλίες με τρίτες χώρες βάσει των εμπειριών που αποκόμισε από το ERASMUS και παρόμοια προγράμματα. Παραδείγματα αυτών των πρωτοβουλιών είναι οι δύο συμφωνίες με τις ΗΠΑ και τον Καναδά, οι οποίες ανανεώθηκαν πρόσφατα για άλλα πέντε έτη. Το πρόγραμμα TEMPUS, που άρχισε το 1990 ως τμήμα της αρχικής δραστηριότητας Phare, αλλά τώρα (εφόσον οι κύριες εκπαιδευτικές δραστηριότητες της Εκ είναι ανοικτές για τις συνδεδεμένες χώρες) συμπεριλαμβάνει την Ανατολική Ευρώπη, τον Καύκασο, την κεντρική Ασία και τα δυτικά Βαλκάνια. Το πρόγραμμα ALFA, με το οποίο επιδιώκεται η ανάπτυξη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στη Λατινική Αμερική μέσω των διασυνδέσεων με τα θεσμικά όργανα της ΕΚ.

2. ΠΡΩΤΑ ΒΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΠΡΟΚΛΗΣΕΩΝ

3. Η Κοινότητα με την ανάπτυξη των συστημάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης πρέπει να επιδιώκει την προετοιμασία των πολιτών της και του εργατικού της δυναμικού για ένα παγκόσμιο περιβάλλον συμπεριλαμβάνοντας τη διεθνή διάσταση με κατάλληλο τρόπο. Η άποψη αυτή γίνεται απόλυτα σαφής στην πρόσφατη έκθεση

¹ Ειδικά τα προγράμματα ΣΩΚΡΑΤΗΣ και Leonardo, ΕΕ L 146 της 11.6.99 και L 28 της 3.2.2000.

² Στο εξής ο όρος 'σπουδαστές' καλύπτει όλα εκείνα τα άτομα που παρακολουθούν μαθήματα εκπαίδευσης ή κατάρτισης ή προγράμματα ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ιδρυμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

του Συμβουλίου Παιδείας προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Στοκχόλμης σχετικά με τους συγκεκριμένους μελλοντικούς στόχους των εκπαιδευτικών συστημάτων³.

4. Ορισμένα κράτη μέλη (π.χ. το ΗΒ, η Γαλλία, η Γερμανία, οι Κάτω Χώρες) έχουν λάβει μέτρα για να ανταποκριθούν στις ίδιες ανάγκες. Για παράδειγμα, το Βρετανικό Συμβούλιο, η διεθνής οργάνωση του Ηνωμένου Βασιλείου για τις εκπαιδευτικές και πολιτιστικές σχέσεις, χρησιμοποιεί τα σημαντικά του κονδύλια στο εσωτερικό και στο εξωτερικό της χώρας (243 γραφεία σε 110 χώρες) για την ανάπτυξη της διεθνούς διάστασης της βρετανικής εκπαίδευσης και του βρετανικού πολιτισμού και για να εδραιώσει το ρόλο του ΗΒ ως ένα από τα κυριότερα κράτη που παρέχουν εκπαιδευτικές και πολιτιστικές ευκαιρίες για τους λαούς των υπερπόντιων κρατών. Το 1998, η Γαλλία δημιούργησε την Edufrance, μία υπηρεσία της οποίας ο κύριος στόχος είναι η προβολή παγκοσμίως του δυναμικού της Γαλλίας ως χώρα προορισμού για τους αλλοδαπούς σπουδαστές και ερευνητές, η οποία παρέχει στους διεθνείς σπουδαστές γενικές υπηρεσίες φιλοξενίας και συντονίζει την "εκπαιδευτική προσφορά της Γαλλίας". Η Γερμανική Υπηρεσία Ακαδημαϊκών Ανταλλαγών (DAAD) είναι ένα θεσμικό όργανο με μακροχρόνια παράδοση στην πρόοδο της διεθνούς εκπαίδευσης στη Γερμανία και έχει πρόσφατα εντείνει τις προσπάθειες του για την προώθηση της εκπαίδευσης στη Γερμανία με την τοποθέτησή του ως οργανισμό παροχής υπηρεσιών και με την καλλιέργεια του σήματος "Ειδικευμένου στη Γερμανία" ("Qualified in Germany")
5. Τα κοινοτικά προγράμματα για την εκπαίδευση και ιδιαίτερα το ERASMUS, διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στην ώθηση της ικανότητας διεθνούς συνεργασίας των ευρωπαϊκών πανεπιστημίων. Εκτός από τις αλλαγές στο σχεδιασμό των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και τις νέες δυνατότητες που προσφέρονται για σπουδές σε άλλο κράτος μέλος, πολλά πανεπιστήμια έχουν δημιουργήσει ή ενισχύσει τις υπηρεσίες τους για τις διεθνείς σχέσεις. Σε μεγάλο βαθμό αυτό συμβαίνει για να αντεπεξέλθουν στον αυξημένο όγκο διεθνών δραστηριοτήτων που προέκυψαν από τη συμμετοχή τους στα προγράμματα αυτά. Περαιτέρω προσπάθεια απαιτείται σε επίπεδο ΕΚ ώστε να ενθαρρυνθούν συστηματικά τα εκπαιδευτικά ιδρύματα να ενσωματώσουν νέες συνεργασίες με τρίτες χώρες σ' ένα ευρύτερο πλαίσιο εταιρικής σχέσης.
6. Η προσπάθεια αυτή είναι επίσης απαραίτητη λόγω της διαρκώς αυξανόμενης ζήτησης για διεθνή εκπαίδευση και κινητικότητα των σπουδαστών. Ο αριθμός των σπουδαστών που μετέχουν σε διεθνείς ανταλλαγές ποτέ δεν ήταν μεγαλύτερος· κατευθύνονται όμως κυρίως στις ΗΠΑ (περισσότεροι από 500.000 ξένοι σπουδαστές κατά την περίοδο 1999/2000). Πάνω από τα 3/4 του συνόλου των 400.000 περίπου σπουδαστών από μη ευρωπαϊκές χώρες που σπουδάζουν στην ΕΚ πηγαίνουν στο ΗΒ, στη Γαλλία και στη Γερμανία⁴.
7. Παρ' όλο που μπορεί να υπάρχει υγιής ανταγωνισμός μεταξύ των κρατών μελών για την προσέλκυση διεθνών σπουδαστών, ο ρόλος της ΕΚ πρέπει κατά πρώτο λόγο να είναι η ενθάρρυνση των προσεγγίσεων συνεργασίας, έτσι ώστε τα πλεονεκτήματα να μπορούν να καταναμεθούν ευρύτερα τόσο εντός της ΕΚ όσο και εντός των χωρών-εταίρων. Κάνοντάς το αυτό, η ΕΚ πρέπει να αναγνωρίσει ότι το κύρος της Ευρώπης

³ πρβλ. σημείο 2.3, έγγραφο του Συμβουλίου αριθ. 5980/01

⁴ Πηγή: UNESCO Statistical Yearbook 1998, κεφάλαιο 3.14: « Education at the third level: foreign students by country of origin, in the 50 major host countries ».

ως κέντρο αριστείας στον τομέα της εκπαίδευσης δεν εκτιμάται πάντοτε ή δεν γίνεται αντιληπτό από τα πανεπιστήμια των τρίτων χωρών ή από τους σπουδαστές που επιθυμούν μια διεθνή εκπαίδευση.

8. Η ποιότητα των ευρωπαϊκών ιδρυμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, η οποία μετρίεται, μεταξύ άλλων, και με τον όγκο και το πεδίο των επιστημονικών – με την ευρύτερη έννοια της λέξης - και τεχνολογικών ερευνητικών δραστηριοτήτων των ιδρυμάτων, έχει αποφασιστική σημασία. Η συνεργασία στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και κατάρτιση συμβαδίζει επομένως με την επιστημονική και τεχνολογική συνεργασία, η οποία κινητοποιεί επιστημονικούς πόρους των πανεπιστημίων στην Κοινότητα, όπως και στις τρίτες χώρες. Για να αυξήσουμε την ελκυστικότητα των πανεπιστημίων μας πρέπει να εξασφαλίσουμε την ποιότητα που είναι ευρύτατα κατανοητή στον κόσμο. Εάν δεν επιτύχουμε την εξασφάλιση αυτή, η Ευρώπη δεν θα έχει τις ίδιες επιδόσεις με τους άλλους επικεφαλής στον τομέα της παροχής υπηρεσιών εκπαίδευσης. Από μια άλλη άποψη, η πολιτική και εμπορική επιτυχία της Ευρώπης στον κόσμο εξαρτάται από την καλύτερη κατανόηση και τους στενότερους δεσμούς που θα έχουν με την Ευρώπη οι μελλοντικοί υπεύθυνοι για τη λήψη των αποφάσεων στις τρίτες χώρες.
9. Πολλές τρίτες χώρες βλέπουν πιθανά οφέλη από τη συστηματική συνεργασία με τα ευρωπαϊκά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ιδίως μέσα στο πλαίσιο πολυμερών δικτύων στα οποία συμμετέχουν ιδρύματα από πολλά κράτη μέλη. Η συνεργασία αυτή αυξάνει την αξία των διμερών συμφωνιών για την εκπαίδευσης με μεμονωμένα κράτη μέλη. Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο σε όλες σχεδόν τις συμφωνίες μεταξύ ΕΚ και τρίτων χωρών, η εκπαίδευση και η κατάρτιση αναφέρονται ως τομείς ενδεχόμενης συνεργασίας. Στην πράξη η συνέχεια των δεσμεύσεων αυτών εξαρτάται από τη διαθεσιμότητα των πόρων.
10. Είναι δυνατόν να συναχθούν τα ακόλουθα συμπεράσματα:
 - Η Κοινότητα πρέπει να εξασφαλίσει ότι οι δραστηριότητές της στον τομέα της εκπαίδευσης καλύπτουν τη διεθνή διάσταση με πιο συστηματικό τρόπο·
 - Η Κοινότητα πρέπει να δώσει μεγαλύτερη προβολή στις ενέργειές της στον τομέα αυτόν, προκειμένου να προωθήσει την Ευρώπη ως κέντρο αριστείας και να προσελκύσει σπουδαστές που επιθυμούν μια διεθνή εκπαίδευση.
11. Η παρούσα ανακοίνωση προτείνει ορισμένα άμεσα μέτρα που μπορούν να ληφθούν για τη βραχυπρόθεσμη αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων. Μεσοπρόθεσμα η Επιτροπή πρόκειται να αναπτύξει μια γενική στρατηγική βασιζόμενη στη συζήτηση που προέκυψε από την παρούσα ανακοίνωση, στην πείρα που αποκτήθηκε και στην πληρέστερη ανάλυση των επικείμενων θεμάτων⁵.

⁵ Σχετικά μ' αυτό έχει εκπονηθεί ήδη μια μελέτη, από την οποία προέρχονται ορισμένες από τις βασικές πληροφορίες της παρούσας ανακοίνωσης. Βλέπε "'The Globalisation of Education and Training : Recommendations for a Coherent Response of the European Union; Dr Sybille Reichter, Bernd Wächter, 2000. <http://europa.eu.int/comm/education/infos.html>

3. ΣΤΟΧΟΙ

12. Δύο άμεσοι στόχοι μπορούν να εντοπιστούν σχετικά με το ότι η ΕΚ πρέπει να επιδιώξει τη συνεργασία της με τις τρίτες χώρες στον τομέα αυτό:
- (1) να συμβάλει στην ανάπτυξη υψηλής ποιότητας ανθρώπινου δυναμικού στις χώρες-εταίρους και στο εσωτερικό της ΕΕ, μέσω της αμοιβαίας ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού.
 - (2) να προωθήσει την ΕΚ ως παγκόσμιο κέντρο αριστείας στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, καθώς και επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας.
13. Ο βαθμός στον οποίο οι στόχοι αυτοί είναι δυνατόν να υλοποιηθούν θα καθοδηγήσει την Ευρωπαϊκή Κοινότητα στην επιλογή των δραστηριοτήτων συνεργασίας, καθώς και των εταιρικών σχέσεων που θα πρέπει να δημιουργήσει με τρίτες χώρες. Στην προσπάθειά της να επιτύχει τους στόχους αυτούς η Κοινότητα θα ενθαρρύνει τη συνεργασία με ιδρύματα τρίτων χωρών τα οποία έχουν επιτύχει ένα επίπεδο ανάπτυξης ανάλογο με αυτό των ιδρυμάτων της ΕΚ. Η Κοινότητα επίσης θα ανταποκριθεί σε αιτήματα τρίτων χωρών για τη θέσπιση δραστηριοτήτων συνεργασίας.
14. Στον τομέα της ανάπτυξης συνεργασίας, η ένταξη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στις προσπάθειες συνεργασίας μπορεί, εάν σχεδιαστεί σωστά, να συμβάλει στην εξάλειψη της φτώχειας από τον κόσμο, που είναι και ο πρωταρχικός στόχος της αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΚ. Λόγω του ιδιαίτερου χαρακτήρα της πρόκλησης αυτής και του επιπέδου των πόρων που αφιερώνονται για το σκοπό αυτόν, θα αποτελέσει αντικείμενο ιδιαίτερης ανακοίνωσης που θα ετοιμάσει η Επιτροπή για το τέλος του 2001.

4. ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΗΦΘΟΥΝ

15. Τα ακόλουθα μέτρα θα ληφθούν για την έναρξη της διαδικασίας προς την επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στην παράγραφο 12. Η Κοινότητα πρέπει:
- Να χρησιμοποιήσει, όπου ενδείκνυται, την εμπειρία των ενδοκοινοτικών προγραμμάτων στις σχέσεις της με τις τρίτες χώρες. Το πρόγραμμα ERASMUS, ιδίως, έχει προκαλέσει ενδιαφέρον και αιτήματα συμμετοχής από όλον τον κόσμο και αυτό πρέπει να το εκμεταλλευτούμε.
 - Να προσαρμόσει τις συμφωνίες ανάλογα με την κάθε χώρα και, εάν χρειάζεται, με την κάθε περιοχή. Οι ενέργειες που προκύπτουν από την παρούσα ανακοίνωση θα έχουν ως επίκεντρο τη συνεργασία στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα ότι οι ενέργειες αυτές είναι συμβατές με τις εθνικές εκπαιδευτικές πολιτικές των χωρών και την στρατηγική ανάπτυξης της συνεργασίας της ΕΚ.
16. Η συνεργασία θα επικεντρωθεί στα πολυμερή δίκτυα και εταιρικές σχέσεις, με τη συμμετοχή χωρών που έχουν επιτύχει ένα επίπεδο ανάπτυξης στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ανάλογο με αυτό των ευρωπαϊκών ιδρυμάτων. Η εργασία μέσα στο πλαίσιο μιας συμφωνίας μεταξύ των πανεπιστημίων, όπως αυτές των

προγραμμαμάτων ΕΚ/ΗΠΑ και ΕΚ/Καναδά ή, σε διαφορετικό πλαίσιο, του Tempus ή του ALFA, απαιτεί από τα ιδρύματα-εταίρους να συμφωνήσουν στο ακαδημαϊκό περιεχόμενο των μαθημάτων που διδάσκονται οι σπουδαστές των ανταλλαγών. Τα ιδρύματα πρέπει επίσης να συμφωνήσουν ιδίως στα θέματα αναγνώρισης της εργασίας που πραγματοποιείται στα πανεπιστήμια προέλευσης και υποδοχής, και στα θέματα περίθαλψης των σπουδαστών για το διάστημα που βρίσκονται στο εξωτερικό κ.λπ..

17. Η δυνατότητα αύξησης του αριθμού ανταλλαγών σπουδαστών μέσα σε αυτά τα πλαίσια και σε άλλα σχήματα συνεργασίας πρόκειται να εξεταστεί. Ωστόσο, πρέπει όμως να αποφύγουμε τις ανταλλαγές που δεν συνδέονται με εταιρική σχέση μεταξύ των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, όσο αυτό είναι δυνατόν, επειδή περιορίζουν το όφελος στα συγκεκριμένα ιδρύματα. Οι ανταλλαγές που πραγματοποιούνται μέσα στο πλαίσιο μιας εταιρικής σχέσης πανεπιστημίων έχουν περισσότερες πιθανότητες να προσφέρουν τη δυνατότητα και σε άλλους σπουδαστές και διδάσκοντες να μοιραστούν την εμπειρία και το όφελος που προκύπτει από αυτές, αν και σε μικρότερο βαθμό. Η έλευση της εικονικής κινητικότητας, χάρη στην ανάπτυξη της ηλεκτρονικής και από απόσταση μάθησης και της γενικευμένης χρήσης των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας, αυξάνει επίσης τη σπουδαιότητα, και διευκολύνει τη δημιουργία, των αμοιβαία επωφελών εταιρικών σχέσεων μεταξύ των πανεπιστημίων.
18. Ωστόσο, δεν αρκούν μόνο οι ανταλλαγές σπουδαστών. Πραγματικό όφελος από τη συνεργασία μπορεί να υπάρξει μόνο αν οι ανταλλαγές σπουδαστών συνοδεύονται από ανταλλαγές διδακτικού προσωπικού, εικονική κινητικότητα, κοινό πρόγραμμα ανάπτυξης, σωστές διευθετήσεις για την αναγνώριση κ.λπ. Έτσι δημιουργείται ένα πλήρες ακαδημαϊκό πλαίσιο μέσα στο οποίο η επένδυση σε χρόνο, δεξιότητες και πόρους αποδίδει περισσότερο.
19. Κατά την αύξηση του αριθμού των ανταλλαγών, πρέπει να έχουμε επίγνωση του σοβαρού θέματος της 'διαρροής εγκεφάλων'. Η βραχυπρόθεσμη κινητικότητα του τύπου που προτείνεται από τις διαπανεπιστημιακές συμφωνίες του Tempus ή του ALFA (κατά κανόνα δεν διαρκεί περισσότερο από ένα ακαδημαϊκό έτος) προϋποθέτει την επιστροφή στη χώρα προέλευσης και έτσι έχει λιγότερες οι πιθανότητες να προκαλέσει 'διαρροή εγκεφάλων'.
20. Ωστόσο, επειδή ο αριθμός των ελεύθερα διακινούμενων σπουδαστών που επιθυμούν διεθνή εκπαίδευση είναι μεγαλύτερος από ποτέ άλλοτε θα πρέπει επίσης να εξετάσουμε τη σκοπιμότητα αύξησης του αριθμού μακροπρόθεσμων υποτροφιών για σπουδαστές από τρίτες χώρες που επιθυμούν να πραγματοποιούν πλήρεις κύκλους σπουδών στην ΕΚ. Αυτό μπορεί να δικαιολογείται π.χ. όταν οι κύκλοι μαθημάτων δεν υπάρχουν στη συγκεκριμένη χώρα, πολλές φορές και κύκλοι μαθημάτων ανώτερου επιπέδου ή όταν οι σπουδαστές μεταβαίνουν στο εξωτερικό έτσι κι αλλιώς και τα πανεπιστήμια της ΕΚ προσφέρουν τα πιο κατάλληλα μαθήματα. Κάθε χώρα χρειάζεται κάποια διεθνή εμπειρία για τους καλύτερα εκπαιδευμένους ανθρώπους της.
21. Η Επιτροπή θα ενθαρρύνει, όπου ενδείκνυται, τη χρήση συμβατών συστημάτων ακαδημαϊκών μονάδων με σαφείς ευρωπαϊκές προσεγγίσεις, ιδιαίτερα το ευρωπαϊκό σύστημα μεταφοράς ακαδημαϊκών μονάδων (ECTS), το οποίο σήμερα αποτελεί το ευρωπαϊκό πρότυπο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Αυτό το σύστημα καθιστά την αναγνώριση της ακαδημαϊκής εργασίας που πραγματοποιήθηκε στο εξωτερικό πολύ

ευκολότερη για την οικεία χώρα. Το ενδιαφέρον για το σύστημα αυτό από άλλα μέρη του κόσμου (π.χ. από τη Λατινική Αμερική και το πρόγραμμα για την πανεπιστημιακή κινητικότητα στην Ασία και στον Ειρηνικό - UMAP) είναι ήδη πολύ μεγάλο. Η περαιτέρω ανάπτυξη αυτού του συστήματος συμβαδίζει με τη "διαδικασία της Bologna" και με τα συμπεράσματα της πρόσφατης συνεδρίασης των υπουργών Παιδείας 30 ευρωπαϊκών χωρών στην Πράγα, στις 18 και 19 Μαΐου 2001. Η κινητικότητα, η αναγνώριση και η εξασφάλιση της ποιότητας εντοπίστηκαν από τους υπουργούς στις συνεδριάσεις αυτές ως θέματα ιδιαίτερης σημασίας.

22. Σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, μια κοινή ενέργεια προβολής της ΕΚ ως κέντρου αριστείας για τη μάθηση σε όλο τον κόσμο, δίνοντας κατ' αρχάς ιδιαίτερο βάρος στις χώρες με υψηλό ποσοστό σπουδαστών που θα μπορούσαν να πάρουν μέρος σε ανταλλαγές.
23. Για να το υποστηρίξουμε αυτό, είναι σημαντικό να ενισχύσουμε τη δυνατότητα ευρωπαϊκών σπουδών στις τρίτες χώρες. Για παράδειγμα, η Επιτροπή θα επεκτείνει το δίκτυο των κέντρων σπουδών για την Ευρωπαϊκή Ένωση και των εδρών Jean Monnet σε όλο τον κόσμο, ώστε να προσφέρει πλήρεις υπηρεσίες στους ακαδημαϊκούς που ενδιαφέρονται και να παρουσιάσει τις δραστηριότητες της ΕΚ στον τομέα αυτόν μέσα στα πανεπιστήμια. Τα ευρωπαϊκά ιδρύματα πρέπει να ενθαρρυνθούν για να αναπτύξουν πραγματικά ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά 'πακέτα', αναπτύσσοντας, για παράδειγμα, κοινούς κύκλους μαθημάτων, που να επιτρέπουν στους ξένους, όπως και στους ευρωπαίους σπουδαστές να περνούν περισσότερο χρόνο από ένα ακαδημαϊκό έτος σε διάφορα κράτη μέλη. Αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει, κατά περίπτωση, και σε κοινά πτυχία.
24. Συνεπώς θα προσφερθεί βοήθεια με σκοπό τη στήριξη των προσπαθειών συνεργασίας των ευρωπαϊκών πανεπιστημίων, μεταξύ άλλων, για την ανάπτυξη κοινών ευρωπαϊκών κύκλων μαθημάτων, για την παροχή βοήθειας με προώθηση και για την αντιμετώπιση θεμάτων όπως η αναγνώριση των ακαδημαϊκών μονάδων και η προώθηση του συστήματος ECTS.

5. ΔΟΚΙΜΑΣΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΗ ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ

25. Έχοντας ως βάση τα επιτεύγματα του ALFA, η Επιτροπή θα θεσπίσει γρήγορα ένα δοκιμαστικό, μεταπτυχιακό πρόγραμμα υποτροφιών με στόχο τους καταλληλότερους επαγγελματίες και τους μεταπτυχιακούς σπουδαστές από τις χώρες της Λατινικής Αμερικής. Οι στόχοι αυτού του προγράμματος υποτροφιών ταξιδιού και σπουδών θα είναι:
 - να βοηθήσει όσους αποφοίτησαν πρόσφατα και τους επαγγελματίες υψηλού επιπέδου να επωφεληθούν από το άριστο επίπεδο των πανεπιστημιακών σπουδών στην Ευρώπη.
 - να δώσει τη δυνατότητα στους μελλοντικούς υπεύθυνους για τη λήψη των αποφάσεων της Λατινικής Αμερικής να αναπτύξουν στενότερους δεσμούς με την Ευρώπη και να κατανοήσουν καλύτερα την πλούσια πολιτιστική ποικιλία της.
 - να παροτρύνει τη δημιουργία περαιτέρω δεσμών μεταξύ των δύο περιοχών.

26. Για να υλοποιηθεί το πρόγραμμα αυτό και να προωθηθεί η προβολή, η διαφάνεια και η αποτελεσματικότητα, η Επιτροπή θα συνδέσει τα πανεπιστημιακά δίκτυα που έχουν ήδη δημιουργηθεί για να ενθαρρύνουν τη συνεργασία και να καλλιεργήσουν γενικότερα την κινητικότητα μεταξύ των επαγγελματιών και των μεταπτυχιακών σπουδαστών στην ΕΚ και στη Λατινική Αμερική. Όλα τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και κατάρτισης στην ΕΚ και στη Λατινική Αμερική θα είναι επιλέξιμα για να πάρουν μέρος στο δοκιμαστικό πρόγραμμα, με την προϋπόθεση να είναι επίσημα αναγνωρισμένα από τις κυβερνήσεις των αντίστοιχων χωρών και να ανήκουν σε ένα από αυτά τα δίκτυα. Με τον τρόπο αυτόν θα ενθαρρυνθεί αμέσως η συμμετοχή και θα βελτιωθεί η διαφάνεια. Η Επιτροπή θα πραγματοποιήσει μεγάλη ενημερωτική εκστρατεία απευθυνόμενη στα δίκτυα, στους σπουδαστές και στο κοινό μέσω των μαζικών μέσων ενημέρωσης για να δώσει στο δοκιμαστικό αυτό πρόγραμμα το ανάλογο προφίλ.

6. ΜΕΣΑ

27. Αυτοί οι στόχοι πρέπει να επιτευχθούν, όταν αυτό είναι δυνατόν, μέσω των προγραμμάτων που ήδη υπάρχουν και των νομικών βάσεων. Ο στόχος είναι η χρηματοδότηση των προτεινόμενων ενεργειών μέσω των συμφωνιών και των πρωτοκόλλων που ήδη υπάρχουν και σύμφωνα με τις συνήθεις διαδικασίες προγραμματισμού και τρόπους υλοποίησης. Οι αναγκαίοι πόροι θα διατεθούν μέσα στο πλαίσιο των κονδυλίων του προϋπολογισμού και τις νομικές βάσεις που ήδη υπάρχουν και μέσα στο πλαίσιο που παρέχουν οι δημοσιονομικές προοπτικές. Αναλυτική έκθεση αυτής της χορήγησης κεφαλαίων θα γίνει στις αντίστοιχες εθνικές στρατηγικές και στον πολυετή προγραμματισμό κατά περίπτωση. Σε περίπτωση που φαίνεται ότι θα ήταν σκόπιμο και επιθυμητό να σχεδιαστούν νέα διμερή σχέδια με βάση τα υφιστάμενα σχέδια συνεργασίας, θα προταθούν ειδικές νομικές βάσεις σύμφωνα με τις συνήθεις διαδικασίες.
28. Επιπλέον, προκειμένου να ενθαρρυνθεί η κινητικότητα των σπουδαστών από τρίτες χώρες μέσα στην ΕΚ, θα συνεχίσουμε να καταβάλλουμε προσπάθειες για τη θέσπιση εναρμονισμένων όρων εισόδου και διαμονής για λόγους σπουδών.

7 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

29. Αυτά τα πρώτα βήματα θα πρέπει να συνοδεύονται από μια διαδικασία αξιολόγησης των αποτελεσμάτων που επιτεύχθηκαν και μια πληρέστερη ανάλυση των προκλήσεων που αντιμετωπίζει η Ευρώπη ως αποτέλεσμα των παγκοσμίων εξελίξεων στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η Επιτροπή ελπίζει ότι η παρούσα ανακοίνωση θα βοηθήσει στην τόνωση της συζήτησης σχετικά με τα συγκεκριμένα θέματα. Η Επιτροπή σκοπεύει να συνάγει τα δέοντα συμπεράσματα από αυτή τη διαδικασία με στόχο να υποβάλει ενδεχομένως άλλες πολιτικές προτάσεις. Αυτό αναμένεται ενδεχομένως για το 2003.
30. Η παρούσα ανακοίνωση υποβάλλεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο προς εξέταση.